

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindellicorum, 1730

Decisio XII. Argumentum. Enucleantur alia novem Dubia circa infidelium conversorum Matrimonia; & præcipuè. An dissolvantur per novas Nuptias infidelis? Vel per Professionem Religiosam fidelis? aut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

Non quintum, quia ex prædicto Christi Privilegio, ac dispensatione solvitur contractus Matrimonii; ubi infidelis respuit gratiam conversionis. Non sextum, quia salus animæ est præferenda politicis respectibus, & ubi agitur de ejus periculo, omnia sunt spernenda; & quo ad impedimentum conversionis infidelium negatur consequentia; quinimò ubi conjux infidelis nutriat veram charitatem, & amorem erga conjugem fidelem, ne eum amittat, facilius convertetur ad fidem.

Sic altercantur DD. circa hoc dubium; quorum aliqui conantur eos concordare, dicendo, quòd prima opinio procedebat in primis sæculis Ecclesiæ, in quibus cum magnus esset fervor fidei in conjugibus conversis, parvus erat timor subversionis in cohabitatione cum conjugibus infidelibus. At nunc frigescente fervore fidei, evidens est periculum, ut conversus subvertatur ab infideli obstinato in infidelitate; & ideo non est amplius locus petitz cohabitationi. Ita DD. apud Salmanticenses d. cap. 4. num. 42. & 43. Alii concordant, dicentes primam opinionem admittendam esse in Paganis, & Gentilibus, ex quibus aliquis conjugatus convertitur ad fidem: secundam verò prorsus locum habere debere in conversis ex Judaismo. Ratio est, quia Gentiles non sunt adeò infensi, ac perversi contra illos, qui sunt Christiani, prout sunt Judæi, quorum, ut diximus, est inexplicabilis contrarietas in Christi fideles. Ita Basilus Pontius d. libr. 7. cap. 48. num. 10. & Cabasutius ad Conc. Toletan. 4. can. 63. num. 17. pag. 287. Alii dicunt, attendendam esse consuetudinem Regionum, in quibus conjux conversus sit ex infidelitate ad Christianam fidem. Idcirco si convertantur apud Chineses, Japonios, aliosvè Indos, 43 quos usus, & consuetudo viget, ut conjux infidelis cohabitaret pacificè cum fidele, habebit locum prima opinio, & cohabitatio erit admittenda. At in Italia, Germania, Gallia, Hispania, aliisque Regnis Europæ, in quibus non est in usu, ut cohabitent simul conjuges diversæ fidei, ac Religionis, præferenda est secunda opinio, ac prædicta cohabitatio erit omnino deneganda. Ita iidem Salmanticenses d. cap. 4. num. 43. Ego dicerem, pro concordia harum opinionum, standum esse arbitrio Episcopi, in cujus Diacesi reperitur conjux fideles, cum quo habitare intendit conjux infidelis, spondens, se neque injuriosum in Deum, neque infensum conjugi fidele futurum. Siquidem cum cadat sub arbitrio Judicis, & ab eo decidendum sit, quando Uxor debeat sequi Virum, & quando non? ut demonstrat Menochius de Arbitr. Judic. casu 469. à n. 3. & seqq. Ita Episcopus arbitrari debet, an concedendum sit, ut conjux infidelis, qui non vult converti ad fidem, cohabitaret cum conjugem converso; examinando, & reflectendo ad qualitates, mores, promissiones, cautionesvè per conjugem infidelem exhibitas; ac alias circumstantias, ex quibus desumi possit spes conversionis Infidelis ex cohabitatione; & securitas tum animæ, tum corporis conjugis fidelis cohabitantis. His concurrentibus poterit Episcopus arbitrari juxta primam opinionem: at, his cessantibus, pro secunda.

Tandem concordandæ sunt prædictæ opi-

niones dicendo, quòd conjux fideles non teneatur cohabitare cum infideli juxta secundam opinionem; at potest, si velit, cum eodem cohabitare. Ita ex S. Thoma in 4. Sent. d. dist. 39. q. unic. art. 3. admittunt Salmanticenses, si spes affulgeat convertendi infidelem; vel de evitandò periculo mortis, aut magna jactura bonorum agatur, ut in d. cap. 4. num. 43. & ante eos Gonerus d. disp. 5. de Matrim. n. 86.

DECISIO XII.

ARGUMENTUM.

Enucleantur alia novem Dubia circa Infidelium converforum Matrimonia; & præcipue, An dissolvantur per novas Nuptias infidelis? vel per Professionem Religiosam fidelis? aut per ejus Novitiatum, aut per Ordinationem in Sacris, seu per Pontificiam Dispensationem? Quid agendum, si conversus ad fidem plures habeat Uxores? Ejus Filii cujus erunt? Uxor obstinata infidelis, an possit repetere Dotem à converso Marito fidele? Et an filii eorum Legitimam? una cum aliis curiosis Quæsitis.

SUMMARIUM.

- 1 Matrimonium in infidelitate contractum subsistit post Baptismum eorum.
- 2 Infidelis, cujus conjux est baptizatus, quando possit contrahere alias nuptias?
- 3 Professio Religiosa conjugis conversi an solvat Matrimonium consummatum ab eo in infidelitate; & num. 5. & 7.
- 4 Si vinco vincentem te, multo magis vinco te.
- 6 Conjuge uno proficiente in Religione, alter non potest novas nuptias inire, si Matrimonium fuerat consummatum.
- 7 Professio Religiosa æquiparatur morti.
- 8 Infidelis conjux si convertatur potest repetere conjugem suum, Novitiatum in Religione facientem.
- 9 Ordinatus in Sacris conjux conversus an possit repeti ab Uxore, si postea & ipsa convertatur.
- 10 Uxores plures habens infidelis, quam retinere debeat, si convertatur?
- 11 Uxorum pluralitas, seu Polygamia prohibita de Jure divino.
- 12 Uxore secunda conjugis conversi defuncta, an ipse teneatur ducere primam infidelem, que nunc se convertit ad fidem?
- 13 Infidelium Matrimonium cum baptizatur, an fiat Sacramentum?
- 14 Infidelium converforum Matrimonia an Pontifex possit dissolvere? Quod sit num. 15. Quod non num. 16.
- 17 Infidelium Matrimonia in gradibus prohibita inita, an toleranda, si convertantur ad fidem?

- 18 *Filii infidelium, si unus conjux convertatur, cui debeant adherere?*
 19 *Ufus rationis in pueris quo anno presumatur?*
 20 *Judei plures baptizati à Gregorio Card. Barbado Episc. Padua.*
 21 *Uxor infidelis an possit repetere Dotem à conjuge converso? Et an Filii infidelis Legitimam?*
 22 *Uxor infidelis an gaudeat privilegiis à Jure concessis pro restitutione Dotium?*

Praeter quatuor supra resoluta Dubia, remanent alia novem proponenda, & enucleanda, quae Matrimonia infidelium ad Fidem conversorum concernunt.

Quintum igitur Dubium est: *Si ambo conjuges infideles convertantur ad Fidem, Utrum eorum Matrimonium in infidelitate contractum dissolvatur?* Et concorditer respondent omnes DD. illud non dissolvi; ea ratione, quia sicut ab initio fuit legitimum, ita post Baptismum remanet validum; adeo ut neque opus sit novo consensu inter ipsos: nam dispensatio ad illud dissolvendum concessa est tantum in eo casu, in quo unus ex conjugibus infidelibus detrectet venire ad fidem; ad hoc ut conversus, primo Matrimonio dissoluto, possit ad secundas Nuptias transire; quando autem ambo convertuntur, non interruptur eorum conjugium, sed firmum, & validum perseverat. Ita Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 72. num. 9. Trullench. lib. 7. cap. 4. dub. 4. num. 7. Justus de dispensat. Matrim. lib. 2. cap. 15. num. 37. Caesar de Panimoll. in Idea sedandi jurgia Constit. 17. num. 1. Et Salmanticenses eod. tract. de Matrim. cap. 4. num. 34.

Sextum Dubium est: *An infidelis conjux, qui spreto monitione Conjugis fidelis non vult convertere se ad Fidem, possit aliud Matrimonium inire cum alia persona infideli?* Respondent Theologi sub hac distinctione: Vel conjux fidelis, transacto termino monitionis factae suo conjugi infideli, transivit ad secundas Nuptias, seu Professionem fecit in aliqua Religione approbata? Et tunc etiam Conjux infidelis potest alii nubere; nam per novas Nuptias, seu Professionem conjugis fidelis solum fuit primum Matrimonium antea initum cum eodem infideli; qui propterea liber remansit à vinculo primi Matrimonii; & ideo tanquam solutus potest contrahere cum quacunque soluta; nulla enim reperitur Lex Divina, aut humana, quae veteri infideli soluto contrahere pro libito aliud Matrimonium. Emin. Card. de Lauræa disp. 16. de Matrim. n. 212. Et seqq. Lessius in 3. p. D. Thom. cap. 5. de Matrim. dub. 5. num. 96. ubi refutat Dominic. Sotum in 4. dist. 39. art. 4. quest. Unic. contrarium docentem. Vel conjux fidelis nec contraxit secundò, nec Religionem approbatam est professus, & in hoc casu Infidelis novum Matrimonium cum altero inire non potest; ea ratione, quia prioris Matrimonii Vinculum non est solutum. Ita Lessius d. dub. 5. num. 97. ex doctrina S. Thomae in 4. sent. dist. 37. q. 2. art. 4. ad 3. Idem docet Averfa de Matrim. quest. 2. sect. 5. circa fin. & Emin. Cardin. de Lauræa d.

disp. 16. à num. 205. ubi inter alias rationes hanc considerat, quod Privilegium solvendi primum Matrimonium datum est à Christo, favore Fidei, conjugi fideli, non autem infideli; & ideo usus prædicti Privilegii pender à voluntate conjugis fidelis, non autem ab illa conjugis infidelis.

Septimum Dubium est, *An sicut solvitur primum Matrimonium Conjugis infidelis per secundum Matrimonium initum à Conjuge converso, ita solvatur, si ipse Conjux conversus faciat in Religione solemnem Professionem?* Circa hoc dubium duae sunt opiniones Doctorum, Affirmativa una; Negativa altera. Affirmant plures, & tenent, primum Matrimonium conjugis infidelis dissolvi, si Conjux fidelis profiteatur in Religione. Ratio est, quia Matrimonium Ratum fidelium est Vinculum fortius, quam Matrimonium consummatum infidelium, tum quia est Sacramentum; tum quia si conjux conversus inerat aliud Matrimonium cum fideli, etsi ratum, & non consummatum, dissolvit primum Matrimonium infidelis. Sed per Professionem Religiosam dissolvitur Matrimonium ratum inter quoscunque fideles, ut in confesso est apud omnes Catholicos. cap. Ex publico. De Convers. Conjugat. Concil. Tridenti. sess. 24. de Ref. Matrim. can. 6. & probant Emin. Card. de Lauræa d. disp. 16. art. 13. num. 281. & Salmanticenses d. cap. 4. dub. 3. à num. 53. Et seqq. Ergo per eandem Professionem multò magis dissolvitur Matrimonium infidelium, etsi consummatum, juxta regulam. *Si vinco vincentem te, multò magis vinco te. l. Si de accessionibus. ff. de Divers. ac temporal. Prescription.* Et ita tenent S. Bonaventura in 4. dist. 29. art. 2. q. 2. & ibidem Richard. Major, Palacios, & Sotus. Henriquez lib. 11. de Matrim. cap. 8. n. 5. Sa in Summ. Verb. Matrimonium n. 8. Vers. Conversus ad fidem. Ledesma, Lopez, Vega, & alii, quos citat, & sequitur Sanchez de Matrim. d. lib. 7. disp. 75. num. 9. Quibus adherent Salmanticen. d. tract. 9. de Matrim. cap. 4. num. 52. Emin. Card. de Lauræa d. disp. 16. num. 205. Et num. 212. & Bissus in Hierurgia tom. 1. Verb. Cultus disparitas num. 61. §. 12.

Alii tamen negativam sententiam amplectuntur, docentes non dissolvi Matrimonii Vinculum cum infideli, si eo remanente in infidelitate conjux conversus ingrediatur approbatam Religionem, & in ea solemnem professionem emittat; ea ratione, quia dissolutio Matrimonii consummati quo ad Vinculum fieri non potest nisi ex Divina concessione. At nullibi invenitur concessum, quod Professione Religiosa dirimatur Matrimonium consummatum infidelium: Nam esto dirimatur per secundum contractum Matrimonium, id provenit, ex præcisa Christi concessione, ne Conjux conversus cogatur coelibem vitam ducere, vel habitare cum infideli obstinato cum periculo perversionis, & sic conversio ei reddatur onerosa. Cessat autem hoc motivum, & hoc onus, Religione assumpta, in qua ipse conversus spontè elegit vitam coelibem; & sic ex Privilegio dirimendi primum Matrimonium cum infideli ex secundo Matrimonio assumpto non potest inferri, ut illud dirimatur per assumptionem vitae Religiosae. Neque urget Exemplum solutionis Matrimo-

nii Rati inter fideles per Professionem Religiosam; quia est casus diversus, neque militat eadem ratio; siquidem aliàs sequeretur, quòd ubi ambo conjuges infideles post consummatum Matrimonium converterentur ad Fidem, si eorum unus transiret ad Religionem, & in ea solemnem Professionem faceret, alter conjux conversus posset secundas Nuptias inire; quòd falsum est, & fieri posse negat ipsemet Sanchez d. lib. 7. disp. 76. num. 3. § 7. Nec multum relevare, ajunt, regulam si vinco vincentem te &c. quia habet locum in his, in quibus militat eadem ratio, & quando utrumque constat ex eodem jure; in presenti autem casu neque currit eadem ratio, neque utraque dissolutio fit ex eodem jure; quia dissolutio Matrimonii antiqui consummati inter infideles, si unus convertatur, & alter nolit converti, fit per novum Matrimonium conversi Jure divino per Christum concessio; at dissolutio Matrimonii rati per Professionem inter fideles fit tantum jure Ecclesiastico. Ita Diana, qui hanc opinionem mordicus tenet part. 9. tract. 7. resol. 47. quæ jacet in Diana Coordinato tom. 2. tract. 6. resol. 125. & ante Dianam illam defenderunt Coninchus de Sacram. disp. 26. dub. 5. num. 65. Hurtadus de Matrim. disp. 8. Difficul. 14. num. 52. Basilus Pontius eod. tract. lib. 9. cap. 4. num. 10. (verius tamen lib. 7. cap. 48. num. 19.) & Perez disp. 36. sect. 9. num. 2. & alii.

Ex his diversis opinionibus mihi videtur prima affirmativa amplectenda tanquam magis vera; & me movet illa manifesta ratio, quòd Professio Religiosa est altera mors; professusque in Religione est omnino mortuus mundo. cap. Placet. 16. quest. 1. Barbosa in l. Deo nobis. C. de Episc. & Cler. § de Appellat. Verb. App. 157. Bordon de Profess. Reg. cap. 20. num. 15. Salmanticenses d. cap. 4. n. 79. Sicut ergo mors naturalis solvit vinculum præcedentis connubii juxta id, quod ait Apostolus 1. Cor. 7. 39. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit; quòd si dormierit vir ejus, liberata est, cui vult nubat tantum in Domino*; ita Professio destruit præcedens Matrimonium conversi profitentis cum infideli remanente in sua infidelitate. Hæc ratio est deducta ex doctrina S. Thomæ in 4. dist. 27. quest. 1. art. 3. quest. 2. & in addit. ad 3. part. quest. 61. art. 2. Ex hac opinione sequitur, quòd conjux infidelis tanquam solutus à prædicto vinculo potest novas nuptias celebrare, ne dum adhuc stat infidelis, sed etiam si converteretur postea ad fidem; ut concedit Eminen. Card. de Lauræa d. disp. 16. num. 212. 8 & Justus de Dispensat. Matrimonialib. d. lib. 2. cap. 15. à num. 40. § seqq. ubi bene advertit, quòd si conjux infidelis, & aliàs obstinatus converteretur ad Fidem, priore suo conjuge Novitiatum faciente, & nondum professione emissâ, posset illum reperere, ut secum in Matrimonio (quod nondum erat dissolutum) vivat; prout scribunt etiam Sanchez de Matrim. d. lib. 7. disp. 76. num. 7. Bonacina de Matrim. quest. 3. punct. 7. n. 10. & Casar de Panimollis in Idea sedandi Jurgia d. Constit. 17. num. 11. § 13.

Verum tamen est ex mente ferè omnium Doctorum, quòd si Conjux fidelis conversus suscipiat Ordines sacros, conjuge infideli in sua infidelitate jacente; is postea si convertatur ad

fidem, poterit quidem repetere suum conjugem, ut antea ordinatum, sed opus esset Pontificia dispensatione ad exigendum, & reddendum debitum; & ratio repetitionis prædictæ est, quia per susceptionem sacrorum Ordinum non solvitur vinculum præcedentis Matrimonii. Sanchez d. lib. 7. disp. 76. num. 11. Diana Coordin. d. tom. 2. tract. 6. resol. 125. § 3. Justus d. lib. 2. cap. 15. n. 43. & Lessius in 3. part. D. Thomæ d. cap. 5. de Matrim. n. 97. ubi hæc verba ponit: *Ratio autem cur non æquè tale Matrimonium solvatur per Ordines sacros, quam per Professionem in Religione approbatum est; quia susceptio Ordinum non est mors Civilis, sicut Professio Religionis: neque ita Matrimonium pugnat cum statu Sacerdotali, sicut cum Monachatu.*

Octavum Dubium est: *Conversus ad fidem conjux habebat in infidelitate plures Uxores, partim repudiatas, partim successivè acceptas. Queritur ex his omnibus quam possit nunc sibi eligere, & habere in Uxorem?* Respondent concorditer Doctores, quam habuit primam Uxorem in infidelitate, etsi deinde repudiatam, hanc debet, & tenetur accipere in Uxorem conversus ad fidem; dummodò hæc monita, hortata, & excitata ad fidem Christianam amplectendam, convertatur, & baptizetur. Quòd si obstinata persistat in infidelitate, conjux conversus facultatem habet ducendi in Uxorem unam ex aliis, sibi magis placitam, si se convertat; vel aliam fidelem sibi bene visam. Sotus in 4. dist. 39. quest. Unica. art. 3. ad 5. & est doctrina S. Thomæ pariter in 4. dist. 39. q. unic. art. 3. ad 4. quam laudat Sanchez d. lib. 7. disp. 73. num. 4. § 5. & commendat Vincentius de Justis d. lib. 2. cap. 15. n. 31. § seqq. Ratio responsionis hujus est, quia infideles non contrahunt Matrimonium valide nisi cum prima Uxore, repugnante essentia Matrimonii pluralitatem Uxorum, absque Divina dispensatione, ut demonstrabimus infra super impedimento ligaminis Decif. XXIX. idcirco prima est recipienda post conversionem ad Fidem, quia ipsa prima, sive actualiter in familia conversi, sive antea repudiata existat, est sola vera ejus Uxor; cum repudium nihil valeat apud eosdem infideles, tanquam à Christo Domino revocatum, & abolutum quò ad vinculum Matrimonii. cap. Gaudemus. De Divort. Si autem prima Uxor prædicta recuset venire ad fidem, libertatem consequitur Conjux factus fidelis ex Privilegio Christi, monitione in eam completa, assumere pro suo arbitrio quamcunque aliam mulierem, quæ fidelis sit, in Uxorem. Salmanticenses d. tract. 9. de Matrim. cap. 4. num. 51. ubi bene, ac notabiliter advertunt, quòd si prima Uxor infidelis recuset se converti; & ejus maritus conversus aliam in Uxorem ducat; qua postea moriente viduus evadat; tunc si prior Uxor obstinata convertatur ad fidem, non potest obligare Maritum Viduum ad eam in Uxorem accipiendam, quia jam per secundum conjugium solutum fuerat vinculum primi. Si tamen velit spontè cum ea novum Matrimonium contrahere, prævio novo consensu, ac servatis de Jure servandis, libertatem habebit eam ducendi.

Nonum Dubium est: *An Matrimonium Infidelium, cum ambo baptizantur, fiat Sacramentum;*

tum; ejusque gratiam conferat? Circa dubium hoc diximus supra Decif. IV. num. 16. quod tres sunt opiniones. Prima affirmat, solam Baptismi susceptionem, sine alio novo consensu, efficere Matrimonia infidelium verum Sacramentum; ea ratione quia statim ac baptizantur, Matrimonium illud repræsentat unionem Christi cum Ecclesia, & fit indissolubile, ut Matrimonia aliorum Christianorum. Igitur non tanquam simplex contractus, sed etiam tanquam Sacramentum. Ita Sanchez de Matrim. lib. 2. disp. 9. n. 5. ubi alios DD. cumulat. Secunda opinio docet, quod tunc primum Matrimonium infidelium rationem Sacramenti assequitur, cum post Baptismum sit ab eis repetitio novi consensu vel verbis, vel signis, etsi non sit opus præsentia Parochi, vel testium. Ita Eminenti. Card. Bellarm. lib. 1. de Matrim. cap. 5. & cap. 15. ac Rebellius part. 2. lib. 2. quæst. 7. num. 2. Tertia opinio asserit, Matrimonium contractum inter infideles non posse fieri verum Sacramentum, etiamsi postea baptizentur, ea ratione quia Matrimonium ut sit Sacramentum, essentialiter debet iniri inter baptizatos, in casu autem proposito initum fuit inter infideles. Neque valet dicere, quod possunt, dum baptizantur, iterum contrahere renovando consensum, quia contractus ille erit nomine tenus, non verus: Siquidem contractus Matrimonii requirit potestatem in contrahentibus tradendi corpora sua adinvicem. At hæc potestas deficit in conjugatis, noviter baptizatis, quia jam tradiderunt ab initio sibi corpora sua; & non possunt denuo tradere alteri id, quod alias tradidisse constat. Ita Basilii Pontius de Matrim. lib. 1. cap. 9. num. 8. Coeninchus, & Valquez, quos citat, & sequitur, hanc tertiam opinionem amplectens, Diana Coordin. d. tom. 2. tract. 6. resol. 126. desumpta ex Veteri part. 3. tract. 4. resol. 252. in qua tamen §. ult. subdit: Fateor tamen cum Conincho credibile esse Deum talibus majores dare gratias prævenientes ad ferenda incommoda Matrimonii, quam det infidelibus, non ob Sacramentum Matrimonii; sed quia fideles sunt, quibus ratione Fidei, ac Baptismi divina gratia magis debita, & ubique parata est. Eligat Studiosus Lector ex his quam mavult opinionem, cum unaquæque sit probabilis, sed merè speculativa, ac magis concernat pietatem, quam praxim.

Decimum est Dubium: An Matrimonium Infidelium ad Fidem converforum, ante Baptismum per eos consummatum, possit à Summo Pontifice dissolvi ex aliqua justa causa? Diu intra memetipsum reflectendo cogitavi, quæ causa reperiri possit justa, pro petenda dissolutione conjugii consummati in infidelitate à duobus conjugibus concorditer conversis ad Fidem? Nec imaginari potui, nisi de duobus unum, vel quod Uxor laboret sterilitate, ut referunt lectiones propriæ S. Prosdocii die 7 Novembris, in quibus legimus, pervenisse Sanctum hunc, Divi Petri Apostoli discipulum, ad prædicandam nostræ Urbi Patavinæ fidem; in qua præsidebat Vitalianus Princeps, cujus Uxor Præpedigna laborabat sterilitate; sed utrosque Sacro Baptismi lavacro mundatos ab omni liberavit infirmitate; atque ex eis S. Justina orta est; & idè quod miraculosè obtinuit Vitalianus per merita S. Prosdocii, fugata Præpedigna Uxoris sterilitate; obti-

nere cupiat quivis alius Princeps ab infidelitate recedens, ac Baptismum suscipiens cum Uxore sterili, implorans à Romano Pontifice secum dispensari, ut ea dimissa, alteram pro prole habenda fecundam ducat. Quippè sterilitatem Uxoris esse causam sufficientem solvendi Matrimonii rati inter fideles, notant Salmanticenses d. tract. 9. cap. 4. num. 55. de Matrim. Vel quod duo conjuges infideles Christianam fidem amplexi sint in juvenili ætate; quorum unus Monasticam vitam profiteri cupiat; alter verò continenter, ac cœlebem vitam ducere non valens exoptet Pontificiam dispensationem, qua dissolvatur vinculum Matrimonii ante Baptismum, (non post) consummati, ad effectum ut emissæ ab uno conjugis Professione Religiosa, alter in sæculo remanens novas nuptias ineat.

Quærent igitur DD. in utroque casu, An Papa petitam dispensationem concedere possit, & Matrimonium in infidelitate consummatum dissolvere? Affirmant multi, quos allegat, & sequitur Sanchez de Matrim. lib. 2. disp. 17. num. 2. Ratio est, quia Matrimonium ratum inter fideles, quod firmitus, fortiusque reputatur (tanquam Sacramentum) Matrimonio consummato infidelium, (quod Sacramentum non est,) potest dissolvi à Pontifice ex justa causa, ut ipsi conjuges, vel eorum Unus alias nuptias contrahat, ut probatur ex cap. Ex publico; & ibi Gloss. de Convers. Conjugat. & docent Navarrus in Summa cap. 22. n. 21. Jo. Valerus in Different. utriusque fori. Diff. 6. num. 4. Cevall. QQ. Commun. contra Com. qu. 343. Eminenti. Card. Tuschus Conclus. 153. num. 1. Litt. M. Barbosa de Jure Eccles. Univ. lib. 1. cap. 7. num. 192. & alii plurimi, quos citat, & sequitur Vincentius de Justis de Dispensat. Matrim. d. lib. 2. cap. 10. n. 15. & Pyrrhus Corradus eod. tract. lib. 8. cap. 7. n. 26. & nos demonstrabimus infra Decif. XII. Ergo multò magis poterit Papa dispensando dissolvere Matrimonium in infidelitate consummatum, quod est minùs forte, & minùs firmum, ex defectu qualitatis Sacramenti, ut in puncto tenet prædictus Vincent. de Justis eod. lib. 2. cap. 10. num. 52. Vericellus de Mission. Apostol. 177. n. 18. Layman. lib. 5. tract. 10. part. 2. cap. 2. num. 6. Filiucius tract. 10. cap. 10. n. 38. præter alios allegatos à Sanchez d. lib. 2. disp. 17. num. 2. & Salmanticenses d. cap. 4. de Matrim. num. 62. Negant verò plurimi, inter quos Coeninch. disp. 26. dub. num. 66. Basilii Pontius lib. 9. cap. 4. n. 15. Diana Coordinatus d. tom. 2. tract. 6. 16 resol. 125. §. 5. (excerpta è veteri ejus Opere part. 9. tract. 7. resol. 47.) & novissimè Emin. Card. de Lauræa d. disp. 16. de Matrim. art. 11. §. 5. per totum, in quo plura facit argumenta pro hac opinione negativa, & varias adducit rationes, inter quas illam præcipuam, quod Matrimonium consummatum etiam inter infideles est insolubile de Jure Divino; idè dissolvi non potest, nisi dispensatione Divina. Nullibi autem reperitur, post adventum Christi, concessam esse hujusmodi dispensationem, nisi in uno casu tantum, quando scilicet unus conjux infidelis convertitur ad fidem, & alius non vult converti, ut habere cum suo Coniuge absque injuria Creatoris, & absque pertractione ad peccatum. Igitur præter hunc casum, non potest solvi Vinculum Matrimonii consummati ab infidelibus conversis; quia nulla humana potestas potest operari contra

tra Legem Divinam. Nec relevare, ajunt, quòd sit solubile Matrimonium ratum, est Sacramentum sit, quia non est significativum unionis indissolubilis, quam Christus habet cum Ecclesia per Incarnationem suam, in qua Divinitas, & Humanitas inseparabiliter sunt copulatæ in persona Christi, cujus Incarnationis mysterium significatur in Matrimonio consummato etiam inter infideles. Quæ ex his opinionibus verior sit non est à nobis decidendum; sed à venerabili iudicio Apostolicæ Sedis expectandum.

Undecimum Dubium est: *Duo conjuges infideles convertuntur simul ad fidem, & baptizantur: ad eorum conjugium reperitur initum in gradibus per Sacros Canones prohibitis, & cum impedimentis dirimentibus. Dubitatur, An possint continuare in eorum connubio?* Respondent concorditer Theologi, ac Canonistæ, eos continuare posse in eorum Matrimonio in quocunque gradu consanguinitatis, seu affinitatis inito, excepto primo gradu; nempe si Matrimonium fuisset contractum inter Patrem, & Filiam, vel inter Filium, & Matrem; seu inter Fratrem, ac Sororem. Ita Innoc. III. in cap. de Infidelibus. de Consanguinit. & Affinit. & in cap. Gaudemus, de Divortis; & utrobique Barbosa DD. cumulans, inter quos Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 51. & Reginaldus lib. 31. num. 118. eam allegantes rationem, quia Jure naturali prohibitum est Matrimonium in primo gradu tam inter ascendentes, & descendentes, quàm inter collaterales. Quo ad impedimentum Affinitatis, eo non obstante pariter permittendi sunt stare in Matrimonio inito ante conversionem: at postquam fuerint baptizati, si nova Matrimonia voluerint contrahere, debent cavere ab impedimentis ab Ecclesia introductis, etsi per eos incurris tempore infidelitatis, quia cum facti sint per Baptismum de gremio Ecclesiæ, secundum Leges Ecclesiasticas tenentur nubere; & attendere ad impedimenta per Ecclesiam statuta. cap. ult. de Divort. ut latius discit Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 65. & seqq. Vincent. de Justis de Dispensat. Matrimon. lib. 2. cap. 2. num. 177. & cap. 7. num. 66. qui in casum contingentia, ob eorum varietatem, erunt particulariter, & in puncto consulendi, prout etiam Ricciull. de Jure Personar. extra grem. Eccles. exist. n. lib. 2. cap. 4. & 5.

Duodecimum est Dubium. *Si duo sint Conjuges infideles habentes filios, & filias: unus autem eorumdem Conjugum convertatur ad fidem, altero remanente obstinato in infidelitate; quid erit agendum de iisdem filiis, ac filiabus?* Respondetur cum distinctione. Vel habent usum rationis; Et pendet ab eorum voluntate adharere Parenti fidei converso, vel Parenti infideli. Vel nondum adepti sunt rationis usum; Et sunt consignandi Parenti converso, ac baptizato; ut ab eodem instruantur in Catholica Fide juxta Concilium Toleranum IV. can. 63. Ita Lessius in 3. par. D. Thomæ cap. 5. de Sacram. Matrim. dub. 5. in fine. Quòd si quis quærat in qua ætate Filii infidelium dicantur habere rationis usum, itaut possint petere, ac recipere Baptismum invitis parentibus? Respondet Glossa in cap. Parvuli alio proficiente, 78. de Consecr. disp. 4. quòd expleto septennio; quam Glossam laudat Sotus apud supradictum Ricciullum d. lib. 2. cap. 33. num. 3. ubi num. 5. reprobat Nattam, qui in con-

sil. 534. asserbat, puellam Judæam novem annorum poscentem baptizari, non esse exaudiendam ob defectum ætatis; subdit tamen, & bene, quòd in hujusmodi casibus standum est arbitrio Episcopi, qui debet examinare hujusmodi filios, aut filias, & cognoscere, an habeant plenum usum rationis, ac sciant, quid postulent; adeò licet in septimo anno regulariter censentur adepti usum rationis; etiam ante possint ex vivacitate ingenii illum habere, ut probat Narbona de Ætate Ann. 7. quæst. 10. Hoc non semel observatum est sub regimine sanctæ memoriæ Eminentiissimi, ac Reverendissimi Gregorii Cardinalis Barbadici Episcopi hujus Urbis Patavinæ, & Heri mei dilectissimi; à cujus Heroicâ pietate, ac liberalitate plures utriusque sexus Judæi ad fidem conversi baptizati, ac regenerati fuerunt in Christo, quorum aliqui vix septem, octove annorum ætatem excedebant.

Tandem dubitari potest: *An Uxor infidelis obstinata possit repetere dotem suam à Coniuge converso?* prout etiam *An Filii obstinati in infidelitate possint pretendere Legitimam ab eorum Patre baptizato; & eidem ab intestato morienti succedere?* Ad utrumque respondet Affirmative Ricciullus d. lib. 2. cap. 47. ubi alios DD. & text. cumulat ita asserentes, ob illam rationem, quòd Dos Uxoris, Legitima filiorum, & eorum successio in bonis paternis debetur de Jure naturæ; quod non perditur ob infidelitatem, in qua nati volunt remanere. Est tamen verum, ut subdit idem Ricciullus d. lib. 2. cap. 48. quòd Uxor remanens in infidelitate non gaudet privilegiis, ac prerogativis de Jure Civili concessis in repetitione Dotum, quia prædicta Privilegia, ac prerogativa censentur concessa tantummodo Uxoribus Christianis, ut scribunt Juristæ, ac Canonistæ in eod. cap. 48. allegati; qui nihilominus concedunt, fieri capacem prædictorum Privilegiorum ipsam Uxorem infidelem quandoque convertatur ad fidem, etiam si agatur de Dote ei constituta tempore infidelitatis, ut ex Baldo, & aliis ibidem num. 12.

DECISIO XIII.

ARGUMENTUM.

Tradita nominis Professionis varia significatione, ac Professionis Religiois divisione, & definitione, ostenditur, hanc ei inesse virtutem, ut vinculum Matrimonii Rati, nondum consummati, solveat valeat. Referuntur decem Canones Pontificum, & Conciliorum sic affirmantes. Inquiritur, Quo Jure data sit talis potestas Religiois Professioni? Recensentur tres opiniones diversæ; quibus additur quarta demonstrans hanc potestatem esse ei datam à tribus Juribus, Divino, Naturali, ac Pontificio, non separatis, sed simul junctis. Additur ratio hujus potestatis; & ex ea deducuntur quinque illationes scilicet necessariæ, pro prædicta solutione Matrimonii Rati per Professionem Religiois obtinenda.

SUMMA-